

KOVÁCS ISTVÁN¹**A pénz csapdájában: rivalizáció a prostituáltak és futtatóik között****In the trap of money: rivalisation between prostitutes and their pimps****Absztrakt**

Pénz: több kell, és aztán még több. Hajsza, taposás, emberölés. Nincs kiszállás. A gonosz játéka, ördögi kör ez. Fizikai kínok, addikció. Kevesen kapnak olyan mértékű segítséget, ami ebből a ragacsos hálóból kiragadja őket. B. Lászlóval és T. Adriennel is ez történt, mikor terveit megvalósításában barátnője Sz. Dézi akadályozni próbálta: emberölés áldozata lett. Tanulmányomban a prostituáltak közötti rivalizáció jelenségét vizsgáltam, a tartalomelemzés során kapott eredményeket egy már jogerős bírósági ítélettel lezárult emberölés eseménysorozatával vetettem össze.

Kulcsszavak: prostitúció, emberölés, kriminalisztika, büntetőjog, tartalomelemzés

Abstract

Money: you want more and more. Shiver, trampling, homicide. There is no way to get out. This is the game of evil. Psychological pain, addiction. Few get extent help to get out from this gluey web. This has happened with B. László and T. Adrienn too when her girlfriend Sz. Dézi has tried to prevent in her plan: she had been a homicide's victim. In my research I have tested the rivalisation phenomenon between prostitutes, I have compared the results from the content analysis and the homicide which has ended with a final court judgement.

Keywords: prostitution, homicide, forensics, criminal law, content analysis

---

¹ BRFK IX. ker. Rendőrkapitányság vizsgálati osztályvezető-helyettes, E-mail: sankazuka@gmail.com, ORCID: 0000-0002-7210-1981

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

*Jézus pedig monda néki:
Júdás, csókkal árurol el az
embernek Fiát?*²

BEVEZETÉS

Senkisé nem gondolta volna, hogy 2008. augusztus 11-e Sz. Dézi számára nem egy szokványos munkanap, hanem életének utolsó, kínokkal teli rémálma lesz, amiből már nem ébred fel többé. Egy napsütötte nyári napnak indult, amit két gyilkos különös kegyetlensége, brutális szadizmusa árnyékolt be. T. Adrienn 2008. augusztus 11-én a délutáni órákban interneten, illetve telefonon munkalehetőség ürügyén egy bevásárlóközpont közelében találkozót beszélt meg Sz. Dézivel, ahová barátjával, B. Lászlóval érkeztek. A gyanútlan áldozat abban a tévhitben, hogy dolgozni indulnak, beszállt B. László Mercedesébe. Útközben az elkövetők egy XXIII. kerületi erdős területen, a főúttól körülbelül 1 kilométeres távolságban megálltak, és ketamint (kábitószert) fogyasztottak.^{3,4,5,6} Miután a kábitószert felszívták, a sértettet különös kegyetlenséggel több, mint 50 késszúrással meggyilkolták.⁷ A sértett holttestét hátrahagyva, a tárgyi bizonyítási eszközök elrejtése után a felelősségre vonásuk elkerülése érdekében rokonoknál, barátoknál bujkáltak, majd vidékre egy panzióba menekültek, ahol a rendőrség bevetési egységének munkatársai 2008. augusztus 23-án

² KÁROLI Gáspár: Szent Biblia. – Bp.: Magyar Bibliatársulat, 2010.

³ „A ketamin továbbra is fontos gyógyszer mind a szakorvosi érzéstelenítésben, mind a fájdalomkezelés szempontjából. Ugyanakkor aggodalomra ad okot, hogy a fiatalok e veszélyes szerhez hozzáférhetnek, a kábitószerelel való visszaélés káros fizikai és pszichológiai következményeivel viszont nem számolnak.” MORGAN Celia, CURRAN Valerie: Ketamine use: a review. In: Addiction, University College London, 2011., 107. sz. – p.: 27–38

⁴ „A ketamin utcai nevei: Special K, „K”, Kit Kat, Cat Valium, de magyar gyakorlatban „lcának is becézik” In: Drug Enforcement Administration Office of Diversion Control Drug & Chemical Evaluation Section (https://www.deadiversion.usdoj.gov/drug_chem_info/ketamine.pdf) (letöltés ideje:2017.05.30.)

⁵ Sokan próbálnak úgy védekezni, hogy cselekményüket kábitószerelel-befolyás hatása alatt követték el. A ketamin bizonyos adagolása, gyógyászati érzéstelenítése alatt a beteg azonban teljesen tisztában van a világban lejáratott eseményekkel, így a bíróság ezt a tényt akár még súlyosító körülményként is értékelheti. In: LAMBERT David: Ketamine: its mechanism(s) of action and unusual clinical uses. In: British Journal of Anaesthesia, London, 1996., 77. évf. 4. sz. – p.: 441-444. and DONTAS Aroni: Pharmacological aspects and potential new clinical applications of ketamine: reevaluation of an old drug. In: Journal of Clinical Pharmacology, London, 2009., 49. évf. 8. sz. – p.:957- 964

⁶ A kábitószerelel és a prostitúció közötti részletes összefüggéseket korábbi tanulmányom tartalmazza. In: KOVÁCS István: A szervezett bűnözés két alappillére az emberkereskedelelhez kapcsolódó prostitúció bűncselekmények valamint a kábitószerelel-kereskedelel összefonódása. In: Nemzetbiztonsági Szemle, Budapest, 2015., 2. évf. 4. sz. – p.:79-101.

⁷ „A nyakat két oldalról és hátulról ért nagy erejű szúrások többszörösen áthatoló jelleggel sértették a géget, a nyelő- és a légcsövet, valamint a gerinc nyaki szakaszát, és heveny külső vérzést, továbbá légembóliát okozó folytonosság megszakadást eredményeztek a jobboldali közös fejverőeren és a torkolati visszéren, ami a sértett halálához vezetett. Ez utóbbi sérülések az élettel összeegyeztethetetlenek voltak, és a sértett életét az azonnali szakaszterü orvosi beavatkozás sem mentette volna meg.” In: Részlet a Fővárosi Törvényszék 13.B.899/2010/257. számú ítéletében szereplő szakorvosi véleményből.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

megjelentek és elfogták őket. A ma már jogerősen szabadságvesztésüket töltő gyilkosokat a rendőrség rövid időn belül kézre kerítette, az ügyészség pedig bíróság elé állította. T. Adriennek 13-, B. Lászlónak pedig 14 év áll rendelkezésére, hogy „gondolkodjon, cselekményét megbánja”, majd letöltött büntetése után, a társadalomba megpróbáljon visszailleszkedni, és az állam által nyújtott társadalmi reintegrációt elősegítő törekvésének lehetőségével élni próbáljon.⁸ A tanulmány elkészítésére ennyi idő nem áll rendelkezésre, ezért stratégiai célként határoztam meg, hogy tudományos kutatás keretében az emberölés motívumára választ találok. Álláspontom szerint (ahogy azt már doktori értekezésemben is bizonyítottam) a prostituáltak és a kerítő bandák között a konkurenciaharc állandósult tényező. Hipotézisem szerint Sz. Dézi halálához is a rivalizáció vezetett. Hipotézisem bizonyítására és/vagy cáfolására olyan tudományos kutatási módszert választottam, amely a már birtokomban levő tartalomelemzésből nyert eredmények, és az emberölés eseménysorozatából logikai úton nyert adathalmaz összevetésére alkalmas. A köznapi gondolkodás szerves alkotórészét képező, absztrahálható, és logika alkalmazását megkövetelő összehasonlítás módszertana a vizsgálat tárgyáról számos ítéletet feltételez, ezek egymással szorosan összefüggenek, az ismereteket pedig a keletkezett rendszeren belül az azonoság, a hasonlóság, a különbség, és az össze nem vethetőség szempontja választja szét. Reményeim szerint a választott kutatás módszertana a hipotézisemben foglaltakat megerősíti és/vagy cáfolja, biztosítva azt, hogy új tudományos eredmények születhessenek.

TARTALOMELEMZÉS

Doktori értekezésemet empirikus kutatásomon alapuló pszichológiai tudományterülethez kapcsolódó, a prostitúcióval összefüggésben vizsgált jelenségkör szociális reprezentációit feltáró kvalitatív, valamint kvantitatív technikák együttes alkalmazása révén kapott eredmények, és azok értelmezései alkotják. A kutatást – a jelenség látenciájából adódóan – rejtett, és nehezen elérhető populációk (rendőrök, és különös tekintettel a prostituáltak) körében végeztem, ezért a minta kiválasztásánál a nehezen elérhető populációhoz használt úgy nevezett hólabda (snowball) módszert alkalmaztam. A kiválasztást követően, a rendelkezésre álló személyekkel félig strukturált interjúkat készítettem (Ez összeségében 100 fővel készült el). Az interjúk szövegét tartalomelemzés technikával, azon belül is a szekvenciális transzformatív modell felhasználásával elemeztem. (Kvalitatív hipotetikus adatokból kvanti-

⁸ A Fővárosi Törvényszék a 2012. március 14. napján kihirdetett 13.B.899/2010/257. számú ítéletével B. László vádlottat a Büntető Törvénykönyv 166. § (1) bekezdésébe ütköző, a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett emberölés büntette, és a Büntető Törvénykönyv 274. § (1) bekezdés b) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntette miatt – halmazati büntetésül – 14 év fegyházbüntetésre és 10 év közügyektől eltiltásra, T. Adrienn vádlottat a Büntető Törvénykönyv 166. § (1) bekezdésébe ütköző, a (2) bekezdés d) pontja szerint minősülő társtettesként elkövetett emberölés büntette, 2 rendbeli a Büntető Törvénykönyv 274.§ (1) bekezdés b/) pontjába ütköző közokirat-hamisítás büntette miatt – halmazati büntetésül – 15 év fegyházbüntetésre, és 10 év közügyektől eltiltásra ítélte. A Fővárosi Ítéletőktábla 2012. november 14. napján kihirdetett Bf.226/2012/18. számú ítéletével T. Adrienn vádlottal szemben kiszabott szabadságvesztés büntetést 13 (tizenhárom) évi fegyházbüntetésre enyhítette, míg B. László esetében az elsőfokú döntést helybenhagyta.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

tatív „skálázható” változó értékeket azonosítottam.) A kódolást tematikus szintű elemzés követte, majd a „része valaminek” logikai összefüggés alapján jelentési hierarchiákat azonosítottam. A nem-gyakorisági elemzési technika segítségével (nem parametrikus eljárás) a matematikai statisztikai feldolgozást a McNemar próbák (jelentéshordozó elemek csoporton belüli, egymáshoz viszonyított jelentősége), és a χ^2 próbák (jelentéshordozó elemek csoportok közötti jelentősége) tette lehetővé.⁹ Az így kapott eredmények alapján a prostituáltak közötti rivalizációt az alábbiak szerint ismertetem:

A prostituáltakról nyert szövegek tartalomelemzése során 8 főkódot (elemzési dimenziók), 3 főlérendelt-, 16 kódcsoportot és 55 kódot különböztettem meg. Összességében 82 kóddal dolgoztam. Az adatbázis összesen 4 050 adatot foglal magában. A rivalizálást a „Konkurencia” kóddal azonosítottam, amely a „Prostituáltak viszonyulásai” főkódrendszer, „Prostituált attitűd prostituált” kódcsoporton belül helyezkedett el. A kódrendszer elemeit az alábbi grafikonon szemléltetem:

1. grafikon: Prostituáltak viszonyulásai főkódrendszerének ábrázolása a prostituált vizsgálati csoport körében.

(Forrás: Dr. Kovács István PhD. r. százados saját kutatási eredményeinek ábrázolása)

A prostituált attitűd prostituált kódcsoport azt volt hivatott vizsgálni, hogy a vizsgált személyek vonatkozásában a munkavégzés területén más prostituáltakkal milyen típusú kapcsok

⁹ KOVÁCS István: A prostitúció jelensége és társadalmi kontrolljának vizsgálata empirikus módszerekkel PhD értekezés, Budapest, UNI-NKE, 2016. – p.:13-14.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

lat alakul ki. Létezik-e barátságon alapuló, egymást segítő kapcsolatrendszer, vagy az önös érdekek által vezérelt konkurencia erősebbnek bizonyul? A barátság, mint emberi viszony, amely a szereteten, a törődésen, és a gondoskodáson alapul, ahol a vizsgált személyek társaikra számíthatnak, egymásnak kölcsönösen testi- és lelki támaszt nyújtanak, vagy a konkurencia, ami a megszerzendő javak iránti versengést öleli fel. A matematikai statisztikai számításokat a konkurencia kód tekintetében az alábbi táblázat foglalja össze:

Kódok	Z ² értéke: ≅ 9,86	Szignifikancia szintek	Szociális repre- zentáció-alkotó-e
	Khi ² értékek		
Negatív		-	✓
Konkurencia	6,545	n.sz.	✓

1. táblázat: Prostituáltak viszonyulásai főködrendszerének statisztikai számításai a prostituált vizsgálati csoport körében.

(Forrás: Dr. Kovács István PhD. r. százados saját kutatási eredményeinek ábrázolása)

Kódok szintjén a legnagyobb gyakorisággal rendelkező változó a negatív kód volt. A fentiek figyelembevételével e kóddal kellett a jelentésmező többi kódjának gyakoriságát összehasonlíttanom. A fentiek eredményeképpen a konkurencia, kódok által azonosított elemi jelentéshordozó tartalmak a prostituáltak társas valóságának összetevői. A statisztikai számítást az alábbi képpel illusztrálom:

McNemar-féle szimmetria-próba a 'konkurp4' és 'negatip4' változó eloszlásának összehasonlítására: $\chi^2(1) = 6.545*$

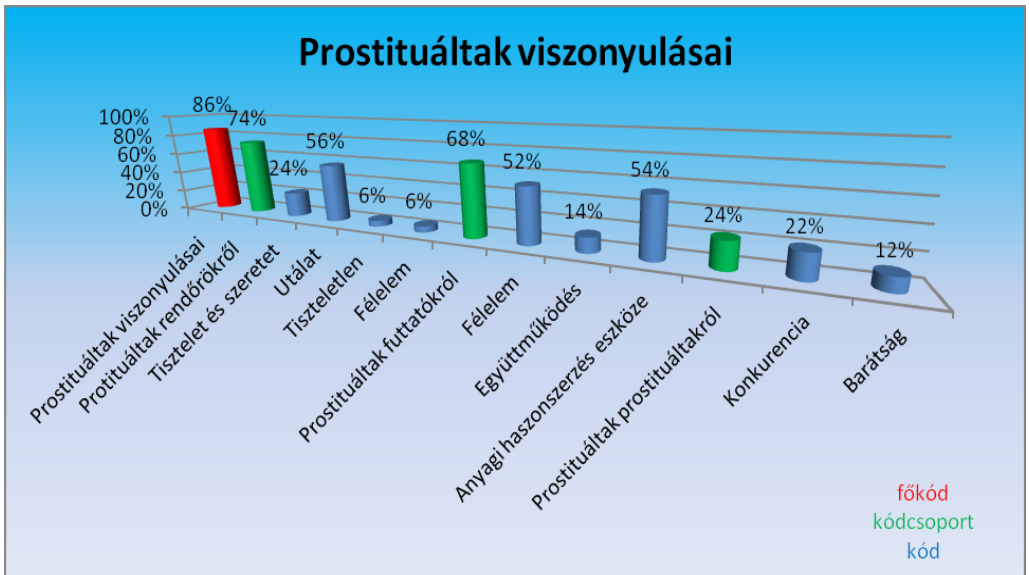
1. kép: Prostituáltak viszonyulásai főködrendszere konkurencia kódjának statisztikai számításai a prostituált vizsgálati csoport körében.

(Forrás: Dr. Kovács István PhD. r. százados saját kutatási eredményeinek ábrázolása)

Ugyan ennek vizsgálatát a rendőröktől nyert szövegek tartalomelemzése is alátámasztotta. A rendőröktől nyert szövegek tartalomelemzése során 7 főködot, 4 fölérendelt-, 19 kódcsoportot és 70 kódot különböztettem meg. Összességében 100 darab kóddal dolgoztam. Az adatbázis 5 000 adatot foglalt magában. A rivalizálást a rendőrök vizsgálati csoportjánál is a „Konkurencia” kóddal azonosítottam, amely a „Prostituáltak viszonyulásai” főködrendszer, „Prostituáltak prostituáltakról” kódcsoponton belül helyezkedett el. A kódrendszer elemeit az alábbi grafikonon szemléltetem:

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

2. grafikon: Prostituáltak viszonyulásai főkódrendszerének ábrázolása a rendőr vizsgálati csoport körében.

(Forrás: Dr. Kovács István PhD. r. százados saját kutatási eredményeinek ábrázolása)

A kódcsoporthoz csakúgy, mint a prostituált vizsgálati csoport tekintetében azt volt hivatott vizsgálni, hogy a rendőrök szemével a prostituáltak vonatkozásában a munkavégzés területén más prostituáltakkal milyen típusú kapcsolat alakul ki. Barátság vagy rivalizáció. A matematikai statisztikai számításokat a konkurencia kód tekintetében az alábbi táblázat foglalja össze:

A kódrendszer összetevői	Z2 értéke: ≅ 13,32	Szignifikancia szintek	Szociális reprezentáció-alkotó-e
	Khi ² értékek		
Utálat	-	-	✓
Konkurencia	9,966	n.sz.	✓

2. táblázat: Prostituáltak viszonyulásai főkódrendszerének statisztikai számításai a rendőr vizsgálati csoport körében.

(Forrás: Dr. Kovács István PhD. r. százados saját kutatási eredményeinek ábrázolása)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

A kódok között a legnagyobb gyakoriságú elem az utálat kód volt. A fentiek figyelembevételével e kóddal kellett a jelentésmező többi kódjának gyakoriságát összehasonlítanom. Az így kapott eredmények szerint az a „konkurencia” által azonosított elemi jelentéshordozó tartalmak a rendőrök szociális reprezentációinak összetevői. A statisztikai számítást az alábbi képpel illusztrálom:

McNemar-féle szimmetria-próba a 'utálat4' és 'konkure4' változó eloszlásának összehasonlítására: $\chi^2(1) = 9.966^{**}$

2. kép: Prostituáltak viszonyulási főködrendszere konkurencia kódjának statisztikai számításai a rendőr vizsgálati csoport körében.

(Forrás: Dr. Kovács István PhD. r. százados saját kutatási eredményeinek ábrázolása)

A prostituált- és a rendőri vizsgálati csoportoktól nyert tartalmakat számos közös kód, kód-csoport, főlérendelt kódcsoporthoz, valamint főköd által azonosított jelentés fedte le. Annak érdekében, hogy a két vizsgálatba vont szociális kategória prostitúcióról alkotott társas valóságainak mind az egymással átfedő, mind az elkülönülő összetevőit azonosítani tudjam, első lépésben mindazon szociális reprezentáció-alkotó jelentési elemeket hasonlítottam össze egymással, amelyek mindkét vizsgálati csoport esetében egyaránt jelentősnek bizonyultak. Önként adódhat a kérdés: ha mindkét vizsgált populációban jelentős, azaz társas szinten reprezentáció-alkotó elemekről beszélünk, akkor e fejleményhez képest milyen többlet információkra tehetünk szert az e körbe tartozó változók összehasonlítása révén? Nos, mindeme eredmények a figyelmünk középpontjában álló két szociális reprezentáció szerkezetének még árnyaltabb, analitikusabb leírásához segíthetnek hozzá. Nevezetesen, azt is megláthatjuk, hogy az egyébként közös jelentőséggel bíró jelentési összetevők a két vizsgált csoport egymásra vonatkoztatásában mekkora súlyt képviseltek. Mely változók azok, amelyek mindkét csoportban egyforma jelentőséget töltenek be, és melyek azok, amelyek – párjukhoz képest – inkább a prostituált- vagy inkább a rendőri csoport szociális reprezentációjában töltöttek be hangsúlyosabb szerepet. Az alábbiakban a „konkurencia kód” számításainak eredményeit közlöm:

	Rendőri	Prostituált		
Jelentős közös kódok	Gyakoriság (%)	Gyakoriság (%)	Khi ² értéke	Szignifikancia-szint
Konkurencia	22	50	8,507	p < 0,01

3. táblázat: A „konkurencia” kód statisztikai számításai a rendőr és prostituált vizsgálati csoport összehasonlításának körében.

(Forrás: Dr. Kovács István PhD. r. százados saját kutatási eredményeinek ábrázolása)

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

Az összehasonlítás eredményeképpen megállapítást nyert, hogy a rivalizálásra mindkét vizsgálati csoport által konstruált valóság egyaránt, mint szociális reprezentációra tekint. Bár a prostituált vizsgálati csoport tekintetében ez jelentősebb százalékos eredményt produkált, az a rendőri csoportnak is szerves részét képezte. A matematikai számítást az alábbi képpel illusztráltam:

Khi-négyzet-próba (df = 1): $\chi^2 = 8.507^{**}$

3. kép: A konkurencia kódjának statisztikai számításai a rendőr és prostituált vizsgálati csoport összehasonlításának körében.

(Forrás: Dr. Kovács István PhD. r. százados saját kutatási eredményeinek ábrázolása)

A doktori értekezésben kapott eredmények azt jelentik, hogy a rendőri és prostituált felfogásban közös metszet, hogy az utcán a prostituáltak egymásra nem barátként, hanem konkurenciaként tekintenek, farkastörvények uralkodnak („konkurencia” 22/50%). Aki többet tud nyújtani, az többet is szakít. Minél több kliens és aktus, annál több profit. A tanulmány további részében e eredményből kell kiindulni. Vajon az emberölés motívuma, a hipotézisben foglaltakkal megegyezően lehetett-e a rivalizáció, a konkurencia öltött-e olyan mértéket, hogy az egy ember életébe is kerülhetett?

ANALÍZIS

Az emberöléssel összefüggésben először annak tisztázásra volt szükség, hogy Sz. Dézi, T. Adrienn, és B. László prostitúcióval összefüggésbe hozható-e, nekik ebben a látenciával burkolt világban milyen szerepük van. Ennek ellenőrzésére a nyomozás során kihallgatott tanúk vallomásait, a történeti tényállást, a vádlottak szociális életkörülményeit, attitűdjeit vizsgáltam. Fontos volt annak tisztázása is, hogy a köznyelv prostitúción mit ért, és valójában a tudomány színterén annak milyen fogalmi meghatározásai születtek. A fentiekre irányadónak tekintem a doktori értekezésem „A prostitúció fogalma” fejezetében foglaltakat.¹⁰

Álláspontom szerint prostituálnak tekinthető minden olyan férfi, vagy nő, aki – eseti vagy rendszeres jellegétől függetlenül – anyagi vagy más típusú – ellenszolgáltatásért cserébe, célirányos erotikus, de leginkább szexuális tartalmú és jellegű tevékenységet végez, aktust folytat, amely más ember – igénybevevő – számára szexuális tárgy kielégülést garantál és feltételez. A tevékenység folytatása a résztvevő fél önálló döntésén vagy kényszerített függőségén alapul. Az – igénybevevő – ellenszolgáltatásának mértékét mindig a kereslet-kínálatfüggőség viszonya határozza meg. Az elvégzett tevékenység jellege,

¹⁰ KOVÁCS István: A prostitúció jelensége és társadalmi kontrolljának vizsgálata empirikus módszerekkel PhD értekezés, Budapest, UNI-NKE, 2016. – p.:15-25.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

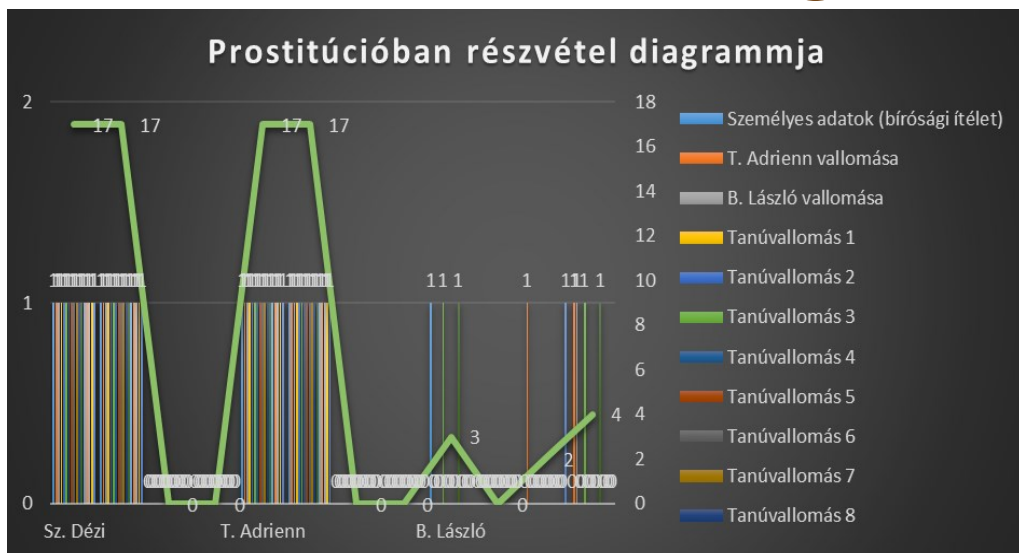
kerete és határfoka azzal egyenes arányban változik. A tevékenység gyakorlása – a szexualitással összefüggésbe hozható összes lehetséges körülmény, és együttlét – között, hetero-, homo-, és biszexuális megkülönböztetés nincs.

Prostituáltat futtató a prostituált személlyel összefüggésbe hozható olyan férfi vagy nő, aki felette – beleértve a tevékenység gyakorlását, a jövedelmezést, a haszonszerzést, a döntési képességet és a személyt – hatalmat gyakorol. A hatalomgyakorlás módja lehet erőszakos és érzelmi, lényege pedig a függőségi helyzet megteremtése, amely által a személy irányíthatóvá válik. A függőségi helyzet leggyakrabban erőszakkal – zsarolás, fenyegetés, testi fenytés – és az érzelmi manipulálás eszközeivel – szerelem színlelése, érzelmi kötődés színlelése, ajándékozás stb. – történik. Az irányítás legfontosabb eszköze mindig a hatalomgyakorlás, célja pedig, hogy a futtató a prostituált részleges vagy teljes kizsákmányolásával a saját anyagi jólétét biztosítsa.

Prostituáltat közvetítő a prostituált személlyel összefüggésbe hozható olyan férfi vagy nő, aki kizárólag anyagi ellenszolgáltatás – saját anyagi jólétének biztosítása – fejében a prostituált egy harmadik fél számára célirányos erotikus, de leginkább szexuális tartalmú munkavégzésre közvetíti. Minden olyan magatartás ebbe a körbe sorolható, ami a szexuális tevékenység folytatására való közvetlen lehetőséget megteremti. Befolyásolás, rábírás és a meglévő akarat, elhatározás megerősítése is. A közvetítői tevékenység nem a hatalomgyakorláson, hanem a kölcsönösségen, a felek egybehangzó akarat nyilvánításán és döntésén alapul.¹¹

Mindezek figyelembevételével Sz. Dézi, T. Adrienn, és B. László prostitúcióban résztvevő szerepét az alábbi diagramon szemléltetem, a megállapításokat pedig egy-egy idézett szöveghellyel illusztrálom:

¹¹ A prostituálttal kapcsolatba hozható futtató személyek és közvetítők között jelentős különbség bontható ki. Közös tulajdonságok, hogy mindkettő a prostituált tevékenységéből húz hasznot, mindezt azért, hogy saját anyagi jólétét biztosítsa. A különbség a haszonhúzás módszerén van. Míg a futtató kategóriába tartozó személy erőszakos módszerekkel, addig a közvetítő kizárólag egybehangzó akarat nyilvánítás esetén kapja meg az ellenszolgáltatást. A közvetítői magatartás inkább a sejtyszerűen felépülő lánykereskedő-, míg a futtatói magatartás a nem szervezettszerű hálózatokra jellemző. A két magatartás az osztályokon belül, a rétegződés rendszerében is differenciálódik. Megjegyezni kívánom, hogy a futtatói magatartás felülhet ugyan bizonyos kerítő jellegű elemeket, de az elkövetés módszerének mindenképpen erőszakosnak kell lennie. Fordított esetben, a közvetítői magatartás, erőszakos elemeket magában nem hordozhat.

3. grafikon: Prostitúcióban részvétel diagrammja.

(Forrás: Dr. Kovács István PhD. r. százados saját kutatási eredményeinek ábrázolása)

A bírósági ítéletekből nyert személyes adatok alátámasztották, hogy Sz. Dézi, és T. Adrienn egyaránt prostitúcióval foglalkozott, B. László pedig abban szerves részt vállalt. A grafikonon a személyes adathalmaz 100%-os, azaz háromból három kritérium egyezését mutatja.

„II. rendű vádlott letartóztatását megelőzően táncolt és szexuális munkákat vállalt el. E munkákból havi 2-3 millió forint jövedelemmel rendelkezett.”

A sértett prostitúciós munkavégzését 14 tanú-, valamint mindkét terhelt kihallgatási jegyzőkönyve is megerősíti, Sz. Dézi a prostitúcióban aktívan részt vett, ő maga rendszeresen táncos, escort, és prostitúciós munkát végzett. Ezt a diagrammon szintén 100%-os gyakorisági arány tükrözi. 16 kihallgatási jegyzőkönyvből 16 kritérium egyezését mutat.

„A tanú tudott arról, hogy a sértett go-go táncos volt, és szexuális szolgáltatást is nyújt, továbbá tudott arról is, hogy a munkát részére egy Z nevű férfi szervezte.”

T. Adrienn prostitúciós munkavégzését szintén 14 tanú, valamint saját, és az I. rendű vádlott kihallgatási jegyzőkönyvei is megerősítik. Nevezett a prostitúcióban aktívan részt vett, ő maga rendszeresen táncos, escort, és prostitúciós munkát végzett. A diagrammon szerepeltetett gyakorisági arány 100%-os. 16 kihallgatási jegyzőkönyvből 16 kritérium egyezését mutat.

„II. rendű vádlott prostituált, táncolt, drogozik, erőszakos, verekedős, és kitarotta az I. r. vádlottat.”

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

B. László vonatkozásában a gyakorisági arányszám más értékeket mutat. 1 tanúvallomás, valamint a II. rendű vádlott vallomása támasztja alá, hogy B. László futtató volt. 2 tanúvallomás, a II. rendű vádlott vallomása, valamint B. László tudta nélkül önmagát kerítő, azaz közvetítői magatartással vádolta meg. (A fenti megállapítás némi megjegyzést kíván: I. rendű vádlott a sértettet, valamint II. rendű vádlottat szexuális jellegű munkavégzésre szállította. Tudata átfogta azt, hogy barátnőjét, valamint a sértettet azért fuvarozza a megadott helyre, mert ott prostitúciós munkát fognak végezni, amely anyagi haszonnal kecsegtet. Az elkövető azt kizárólag egyenes szándékkal valósíthatta meg, eshetőleges szándék, vagy gondatlanság logikai következtetésből sem merülhet fel. Az „ignorantia facti non juris excusat” generális szabálya szerint, a jog nem tudása a felelősség alól nem mentesít.)¹² A gyakorisági arányok tekintetében a futtató szerepét 12,5%, a közvetítő szerepkörét 25%-os mutató támasztja alá.

„II. rendű vádlott az I. r. vádlottal egy évig élt élettársi kapcsolatban és ezalatt folyamatosan bántalmazta őt testileg-lelkileg, valamint különböző erotikus jellegű munkák elvégzésére kényszerítette testi fenyítéssel. Ha nem szerezte meg az általa követelt pénzt, akkor tettelesen bántalmazta.”

Az alábbi statisztikai számításokkal bizonyítást nyert, hogy az ítéletben szereplő, különböző eljárásjogi pozícióval bíró személyek mindegyike a prostitúció jelenségéhez köthető. Ki futtatói és közvetítői, ki pedig prostituált szerepkörben. A fentiek azért bírnak relevanciával, mert az alanyok tekintetében az összehasonlítás alapját így képezheti. Az összehasonlítás kérdéskörében centrális szerephez viszont a rivalizáció, azaz az egymás közötti konkurencia, és érdekérvényesítés jut.

Mindezek előtt fontos azt tisztáznunk, hogy a rivalizáció (különös tekintettel nőkre) milyen formákat ölthet, milyen szerepben jelenhet meg. A pszichológiai énefejlődés (személyfejlődés) során, a koragyermekkel kezdődően a serdülőkor végéig négy olyan állomás van, amelyek a nők körében a konkurens viselkedéssel összefüggésbe hozhatók.¹³ Az első állomás az úgy nevezett testvér-komplexus, amely során az önérvényesítés képességének elsajátításában, a környezet meghódításában a rivalizációs képesség kifejlődése releváns szerepet játszik. E korban a féltékenység és a konkurenciaharc fontos referenciák egymás számára: a személyek közötti azonosulás mellett gyakran figyelhető meg a deidentifikáció jelensége is, amikor az egyedek az elkülönülés jelzésére ellentétes tulajdonságokat alakítanak ki.¹⁴ A tulajdonságok fejlesztése pont ezt a célt szolgálja: azért fejlődik/fejleszthető tudatosan, hogy az egyedek közötti konkurenciaharc, rivalizálás és versengés játszmájából az egyikőjük nyertes félként kerüljön ki. Ha ezt a személy meghaladni nem képes, az

¹² MAJMUDAR Ankit, KAMATH Nandan: Why doesn't Ignorantia Juris Excuse? In: The Student Advocate, Indiana, 1998. – p:10-19.

¹³ ANTALFAI Márta Dr: A női személyiségfejlődéshez kötődő komplexusok a mesék tükrében MPT Konferencia 2005. február 10.

(http://www.antalfaimarta.hu/olvashato_irodalom/mpt_konferencia2_mese.pdf) (letöltés ideje:2017. 06. 01.)

¹⁴ ERIKSON Erik: Gyermekkor és társadalom. – Bp.: Osiris Kiadó, 2002.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

egészséges rivalizálás képességét az állandósult irigység képzete válthatja fel. Az állandósult, felváltott képzet hatására a saját értékek kifejesztése, a Maslow piramis csúcsán elhelyezkedő önmegvalósítás ezért elmaradhat.¹⁵ A következő állomáson az úgy nevezett szingli-komplexusnál a nőben testet öltött tulajdonságokat egy magasabb, komplexebb minőségbe szükséges emelni, hogy a serdülőkor és a fiatal felnőttkor közti átmenet zökkenőmentessé váljék. E státuszban az érzékelő segédfunkció, és a tudatos gondolkodás domináns szerepet tölt be, a következő, azaz a vadrózsa komplexussal ellenkezőleg, ahol az érző, és intuitív-funkció erőteljesebbé válik. A következő fázisban a világszépe-komplexus idején az érző és érzékelő funkció dominanciájával a hódító szépség kiteljesedése veszi kezdetét, a horizontális dimenzió a vertikális felé fordul. (Láthatjuk: a rivalizáció emocionális/fizikai fejlesztése, fejlődése a személyiségfejlődés részét képezi). Itt kapcsolódik be a szociális intelligencia hipotézis alaptétele, miszerint a szociális környezet bonyolultsága és változékonysága hozta létre azokat a szelekciós nyomásokat, amelyek az intelligencia gyors fejlődéséhez vezettek. Az ugyanahhoz a csoporthoz tartozó, azonos erőforrásokon élő egyedek rivalizációja „fegyverkezési versenybe” torkollott, amely pozitív viszcacsatolást nyújtott a társas intelligencia fejlődéséhez. A manipulatív viselkedési technikák tökéletesedése az egyik oldalon ugyanis bonyolult védekező és elhárító mechanizmusokat hozott létre, a másik oldalon pedig (ami még hatékonyabb) a befolyásolási képességekre szelektált.¹⁶ Az énefejlődésben (de leginkább az ismertett női énefejlődésben) szerepet játszó versengés készsége biológiai adottságok, és környezeti hatások kölcsönhatásából eredően humánspecifikus. Nincs két egyforma ember, leginkább két egyforma személyiség. Az egy kolóniában élő, vagy adott ugyan olyan munkakörnyezetben foglalkoztatott személyek között a rivalizáció természetes jelenség, amely különböző formákat ölthet, ugyan úgy, mint a koragyermekkor személyiségfejlődésének idején.¹⁷ Miután az egyedek ugyan azokért az erőforrásokért versengenek, ezért az kiváltképp konfliktushoz vezethet.

T. Adrienn, B. László, és Sz. Dézi is ugyan azokért a megszerzendő javakért vettek részt a prostitúcióban, ezért annak vizsgálata szükséges, hogy az emberöléshez vezető konfliktus forrása a rivalizáció keretében mi volt. Saját kutatómunkám tartalomelemzése során kapott eredményei a prostituáltak közötti rivalizációját a megszerzendő anyagi javakkal azonosította. Az ezzel kapcsolatos összehasonlítást a bíróságok ítéleteiben, a tanúk-, és a terheltek vallomásában értékelt bizonyítási eszközök tekintetében végeztem el. A II. rendű vádlott védője fellebbezésének írásbeli indoklásában kifogásolta, hogy az elsőfokú bíróság az élet ellenes bűncselekmény indítékát nem tárta fel – és egyben megalapozatlannak találta a bíróság megállapítását, miszerint a II. rendű vádlott a sértettet minden

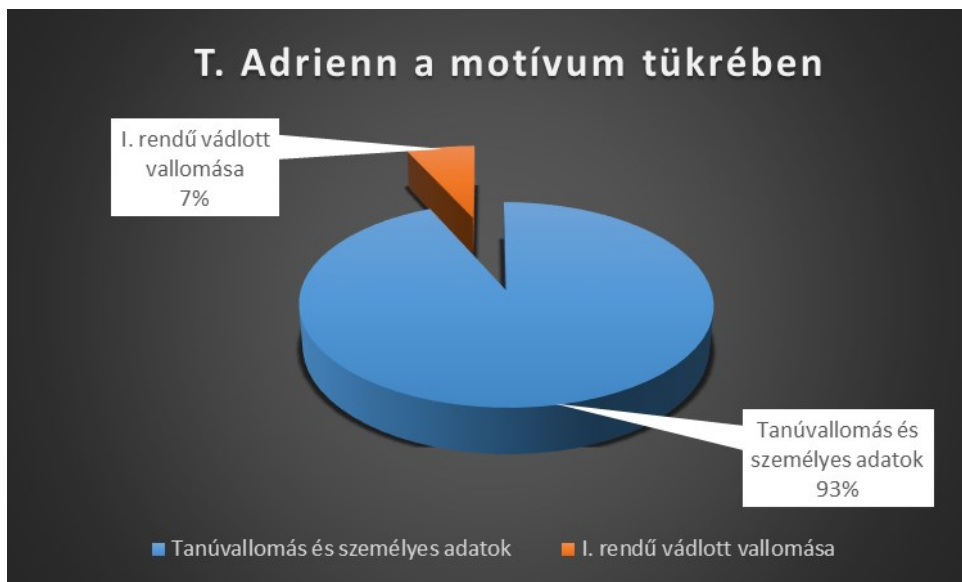
¹⁵ MASLOW Abraham: *Motivation and Personality*. – New York: Harper, 1954.

¹⁶ HUMPHREY Nicholas: *Consciousness Regained: Chapters in the Development of Mind*. - New York: Oxford University Press, 1983.

¹⁷ KONNER Melvin: *The Evolution of Childhood: Relationships, Emotion, Mind*. – Cambridge: Harvard University Press, 2010.

előzmény nélkül szurkálni kezdte – emellett az I. rendű vádlott bűnösségét, és érdekeltségét predesztinálta.

A tanulmány viszont T. Adrienn és B. László vonatkozásában is értékelhető motívumot vonultat fel. T. Adrienn motívuma a tartalomelemzés során kapott eredmények, azaz a „konkurencia” kóddal azonosított jelentéstartalmat felölelik. Elméleti hipotézisem alátámasztását az alábbi grafikon illusztrálja:

4. grafikon: T. Adrienn a motívum tükrében.

(Forrás: Dr. Kovács István PhD. r. százados saját kutatási eredményeinek ábrázolása)

A tanúvallomások, valamint a személyes körülmények bizonyítók a tekintetben, hogy T. Adrienn és Sz. Dézi prostituáltként dolgozott. Számos tanúvallomás megerősíti, hogy nevezettek alkalmanként együtt dolgoztak. Mindkettőjük célja a legmagasabb anyagi haszon megszerzésére irányult. A legmagasabb anyagi haszon megszerzése pedig csak úgy valósulhat meg, ha rivalizáció keretében egyikőjük több kuncsaftot gyűjt, a másik érdekeltségét lerombolja, tevékenységét ellehetetleníti. Az pedig már humánspecifikus tulajdonság, hogy ezért az egyed meddig megy el, és mit tesz meg. Elegendő-e az, hogy a klienseket elszipkázza, vagy a másik becsületét csorbítja? T. Adrienn tekintetében az egészen biztos, hogy a rivalizáció az emberölésig fajulhatott. Az elméleti hipotézis az I. rendű vádlott vallomása alapján is alátámasztást nyer, aki írásbeli vallomásában is előadta, hogy a sértett és II. rendű vádlott hol jóban, hol rosszban voltak egymással, voltak vitáik, amelyek inkább a munkából adódtak. Volt olyan eset, amikor kiderült, hogy a sértett elszedte II. rendű vádlot-

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

tól a kuncsaftot és ezen összevesztek. Elméleti szinten (nem a tudományos kutatás feladata a büntetőeljárás során hozott döntés bárminemű vizsgálata) a vizsgált motívum a rivalizálás eszközeként értékelhető. Lehetséges, hogy T. Adrienn emberölési motívuma a rivalizálásban tetőzött. Ugyanakkor a rivalizáció több aspektusból vizsgálható: az anyagi természetű rivalizáción túlmenően ugyanis reális esélye lehet egy holland kísérlet eredményének is, amely a párkapcsolati féltékenységhöz, és az abból eredő konkurenciaharchoz köthető.

A párválasztással kapcsolatban természetsszerűen merül fel a szexuális orientáció kérdése. Az evolúciós pszichológusok többsége azt vallja, hogy a homoszexuális férfiak és a leszbikus nők ugyanazokkal a szexuális stratégiákkal rendelkeznek, mint a heteroszexuálisok, csak választásuk tárgya más: az azonos nem tagjai. Még inkább megerősíti ezt a felfogást a modulkonceptió elfogadása, amelynek értelmében a szexuális viselkedésben szerepet játszó pszichológiai folyamatok (párválasztási kritériumok, féltékenység, rivalizálás stb.) olyan területspecifikus kognitív mechanizmusokként foghatók fel, amelyek egymástól nagyrészt függetlenül működnek. Így lehetséges, hogy miközben a homoszexuálisok szexuális orientációja eltér a heteroszexuálisokétól, más viselkedési megnyilvánulásaik nagyon hasonlóak.^{18,19} B. László, és T. Adrienn szerelemféltetéshez kapcsolódó rivalizációs törekvései a motívum kérdéskörében szintén bizonyító erővel rendelkezhetnek. Két kutató, Buunk és Dijkstra ugyanis 2001-ben egy olyan kísérletet folytatott le, amely során a résztvevőknek egy olyan forgatókönyvet mutattak be, ahol a rivális fizikai vonzódás, és a rivális dominancia vegyes faktorának kialakításával a partnerük egy azonos nemű egyénnel flörtölt. E kísérlet során arra a következtetésre jutottak, hogy a hímek és a nők is egyaránt rendelkeznek egy olyan szexuális specifikus riválisorientált mechanizmussal, amelyen keresztül többé-kevésbé automatikusan reagálnak azokra a rivális tulajdonságokra, amelyek az evolúciós múltban szexuális szelekcióban fontosak voltak.²⁰ B. László és T. Adrienn tekintetében az alábbiak voltak megállapíthatók:

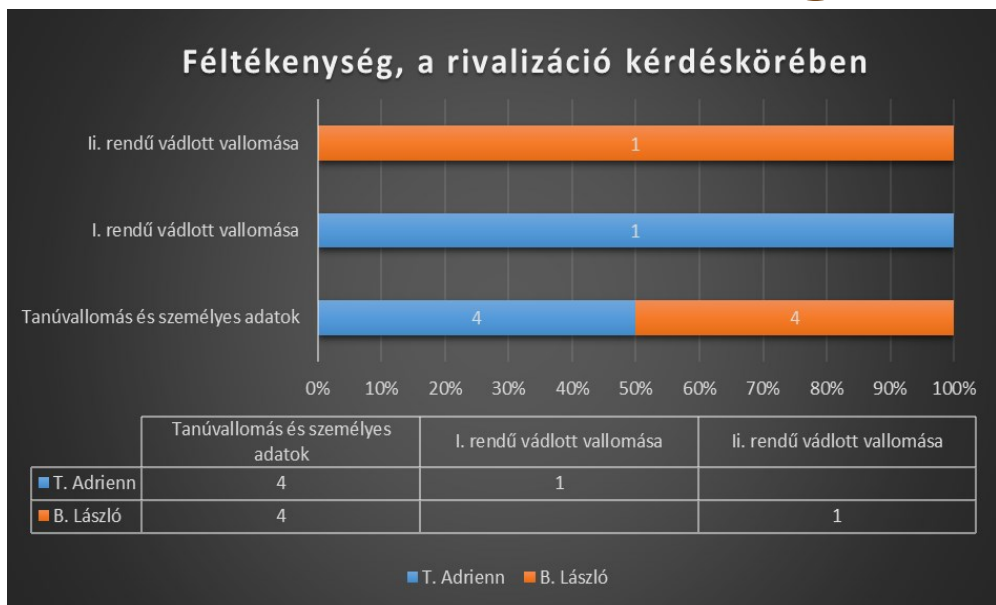
¹⁸ SYMONS Donald: *The Evolution of Human Sexuality*. – United States: Oxford University Press, 1979.

¹⁹ KENRICK Douglas: *Evolutionary Theory versus the Confederacy of Dunces*, *Psychological Inquiry*, Arizona State University, 1995, 6. évf. 1. sz. – p.:56-62.

²⁰ BUUNK Bram, DIJKSTRA: Evidence from a homosexual sample for a sex-specific rival-oriented mechanism: Jealousy as a function of a rival's physical attractiveness and dominance. In: *Personal Relationships*, University of Groningen, 8. véf. 4. sz. – p: 391-406.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

5. grafikon: Féltékenység a rivalizáció kérdéskörében.

(Forrás: Dr. Kovács István PhD. r. százados saját kutatási eredményeinek ábrázolása)

A vádlottak kapcsolata viharosnak, változékonyak jellemezhető, amelyet kölcsönös féltékenység, kölcsönös fizikai tettlegesség is terhelt. Az eset személyes körülményeiből kiderült az is, hogy például T. Adrienn B. László volt barátnőjét életveszélyesen megfenyegette, miszerint, ha keresni meri I. rendű vádlottat, akkor meg fogja ölni, elvágja a torkát. Annak is megvan a reális esélye, hogy a gépjárműben, vagy azt megelőzően ilyen jellegű fenyegetést akár Sz. Dézi is kaphatott, amit T. Adrienn a gyilkosság helyszínén beváltott. De ugyanez igaz volt B. Lászlóra is, akire több tanú is terhelő vallomást tett, hogy féltékenysége rendszeresen fizikai erőszakra torkollott. Lehet, hogy B. László annyira féltékeny volt T. Adrienn és Sz. Dézi homoszexuális kapcsolatára, hogy Sz. Dézit meggyilkolja. A szemléltetett grafikonon a rivalizáció körében megjelenő féltékenység tekintetében 4+4, valamint 1+1 arányszámú gyakoriság volt kimutatható. Mivel Sz. Dézi, és T. Adrienn biszexuális kapcsolatot is ápoltak, ezért B. László Sz. Dézire rivális félként is tekinthetett. De ugyan ez inverzként is értelmezhető: T. Adrienn is tekinthetett Sz. Dézire riválisként, hiszen élettársa figyelmét, mint nő felkelthette. A rivalizáció másodlagos jelleme, mint a féltékenységből levezethető konkurenciaharc szintén alkalmas motívumként való értékelésre. A körülmények 50-50%-os gyakorisági aránnyal motívumként értékelhetők.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 3. szám

ÖSSZEGZÉS

A kapott eredmények alapján – a büntetőeljárás során hozott döntés és az abban foglaltak motívumának és/vagy annak hiánya vizsgálata nélkül – a hipotézisben előadottak igazolódtak. Az összehasonlítás tudományos módszertanának segítségével megállapítást nyert, hogy a prostitúció jelenségének a rivalizáció centrális eleme. Az összehasonlítás olyan új eredménnyel is kiegészült, amely bizonyította, hogy az anyagi természetű rivalizáción túlmenően, a féltékenységen, és szerelemféltésen alapuló konkurenciaharc is állandósult tényező. Bár ezt sajnálatos módon egy emberölés büntett esetelemzésén keresztül kellett bemutatni, de sikerült ebben a látenciába burkolt világban egy újabb valóságelemet feltárni. Az új elemeket „Erisz-effektusnak” neveztem el. (Erisz a vizsály, veszekedés istennője volt a görög mitológiában. Folyton áskálódott, és vizsályt szítozott az emberek és istenek között, amit aztán bármikor háborúvá tudott fokozni. Jelen esetben ez a vizsály, veszekedés, a konkurenciaharc, és rivalizáció egy emberölésig vezetett).

Javaslattal a konkurencia leküzdésére, vagy a rivalizáció mérséklésére nehéz élni. Mégis úgy látom, hogy amennyiben a prostitúció környezetének, és a munkavállalásnak reális, és normakörnyezet melletti lehetőségét megteremténénk, egyenes arányban csökkennének a konkurenciaharcok. Egyenlő bánásmód, egyenlő munkavállalási feltételek.

Az viszont vitathatatlan, hogy a társadalomban élők a társadalmi szabályokat megtartani kötelesek. Az emberölés már a „talio” elv értelmében is főbenjáró bűnnek számított. A társadalmi normák megszegőivel szemben egy demokratikus jogállam a megfelelő szankcionálással fellép. T. Adrienn és B. László a tisztázott történeti tényállást követően, a rendőri szervek gyors reagálásának köszönhetően, jelenleg jogerős szabadságvesztés büntetésüket töltik, reménykedhetünk abban, hogy annak végeztével a társadalmi reintegráció nyújtotta segítséget igénybe veszik, és a társadalom hasznos tagjaivá válhatnak.

FELHASZNÁLT IRODALOM

1. ANTALFAI Márta Dr: A női személyiségfejlődéshez kötődő komplexusok a mesék tükrében MPT Konferencia 2005. február 10.
2. (http://www.antalfaimarta.hu/olvashato_irodalom/mpt_konferencia2_mese.pdf) (letöltés ideje: 2017. 06. 01.)
3. BUUNK Bram, DIJKSTRA: Evidence from a homosexual sample for a sex-specific rival-oriented mechanism: Jealousy as a function of a rival's physical attractiveness and dominance. In: Personal Relationships, University of Groningen, 8. véf. 4. sz. – p: 391-406.
4. DONTAS Aroni: Pharmacological aspects and potential new clinical applications of ketamine: reevaluation of an old drug. In: Journal of Clinical Pharmacology, London, 2009., 49. évf. 8. sz. – p.:957- 964
5. Drug Enforcement Administration Office of Diversion Control Drug & Chemical Evaluation Section (https://www.deadiversion.usdoj.gov/drug_chem_info/ketamine.pdf) (letöltés ideje:2017.05.30.)
6. ERIKSON Erik: Gyermekkor és társadalom. – Bp.: Osiris Kiadó, 2002.
7. Fővárosi Ítéltábla Bf.226/2012/18. számú ítélete

8. Fővárosi Törvényszék 13.B.899/2010/257. számú ítélete
9. HUMPHREY Nicholas: *Consciousness Regained: Chapters in the Development of Mind*. - New York: Oxford University Press, 1983.
10. KÁROLI Gáspár: *Szent Biblia*. – Bp.: Magyar Bibliatársulat, 2010.
11. KENRICK Douglas: *Evolutionary Theory versus the Confederacy of Dunces*, *Psychological Inquiry*, Arizona State University, 1995, 6. évf. 1. sz. – p.:56-62.
12. KONNER Melvin: *The Evolution of Childhood: Relationships, Emotion, Mind*. – Cambridge: Harvard University Press, 2010.
13. KOVÁCS István: *A prostitúció jelensége és társadalmi kontrolljának vizsgálata empirikus módszerekkel* PhD értekezés, Budapest, UNI-NKE, 2016. – p.:13-14.
14. KOVÁCS István: *A szervezett bűnözés két alappillére az emberkereskedelemhez kapcsolódó prostitúciós bűncselekmények valamint a kábítószer-kereskedelem összefonódása*. In: *Nemzetbiztonsági Szemle*, Budapest, 2015., 2. évf. 4. sz. – p.:79-101.
15. LAMBERT David: *Ketamine: its mechanism(s) of action and unusual clinical uses*. In: *British Journal of Anaesthesia*, London, 1996., 77. évf. 4. sz. – p.: 441-444.
16. MAJMUDAR Ankit, KAMATH Nandan: *Why doesn't Ignorantia Juris Excuse?* In: *The Student Advocate*, Indiana, 1998. – p:10-19.
17. MASLOW Abraham: *Motivation and Personality*. – New York: Harper, 1954.
18. MORGAN Celia, CURRAN Valerie: *Ketamine use: a review*. In: *Addiction*, University College London, 2011., 107. sz. - p.: 27–38
19. SYMONS Donald: *The Evolution of Human Sexuality*. – United States: Oxford University Press, 1979.